

Ekonomiutskottet

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av gruvlagen

INLEDNING

Remiss

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av gruvlagen (RP 57/2016 rd): Ärendet har remitterats till ekonomiutskottet för betänkande och till miljöutskottet för utlåtande.

Utlåtande

Utlåtande har lämnats av
- miljöutskottet MiUU 11/2016 rd

Sakkunniga

Utskottet har hört

- gruvöverinspektör Riikka Aaltonen, arbets- och näringsministeriet
- tf miljösekreterare Esko Aikio, sametinget
- miljöråd Riitta Riihimäki, Regionförvaltningsverket i Norra Finland
- personal- och utvecklingsdirektör Tapio Pouta, Forststyrelsen
- chef för miljöskyddsenheten Eira Luokkanen, Närings-, trafik- och miljöcentralen i Lappland
- gruppchef Terho Liikamaa, Säkerhets- och kemikalieverket (Tukes)
- geolog Antti Peronius, Lapin Kullankaivajain Liitto ry
- rennäringsrådgivare Maaren Angeli, Renbeteslagsföreningen.

Skriftligt yttrande har lämnats av

- Enare kommun
- Salla kommun
- Sodankylä kommun
- Gruvindustri rf
- Skolternas byastämma.

PROPOSITIONEN

I propositionen föreslås det att gruvlagen ändras. De föreslagna ändringarna gäller den maximala arealen för guldvaskningsområden och giltighetstiden för guldvaskningstillstånd. Bestämmelser-

Betänkande EkUB 13/2016 rd

na om verkställighetsförordnande ska utsträckas till att gälla beslut om beviljande av guldvaskningstillstånd.

Propositionen syftar till att möjliggöra en effektiv guldvaskning och ett fullständigt tillvaratagande av guldvaskningsobjektet samt att ge bättre förutsättningar till ett mer hållbart utnyttjande av naturresurser. Målet är att skapa de förutsättningar för guldvaskning som behövs för verksamhetens kontinuitet på längre sikt. Genom de föreslagna ändringarna ökas förutsebarheten inom guldvaskning och säkerställs det att guldvaskningskulturen bevaras.

Gruvmyndigheten ges större befogenheter än i nuläget att bestämma om guldvaskningsområdets areal och om tillståndets giltighet när det är fråga om beslut som förlänger guldvaskningstillstånd. Dessutom ska gruvmyndigheten ha möjlighet att enligt prövning bevilja verksamhetsutövare rätt att inleda guldvaskningsåtgärder trots att ändring söks i tillståndsbeslutet.

Lagen avses träda i kraft den 1 juli 2016.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Ekonomiutskottet tillstyrker propositionen utan ändringar, men med följande kommentarer.

Propositionens centrala innehåll. Det föreslås att gruvlagen ändras så att den maximala arealen för ett guldvaskningsområde höjs från nuvarande fem hektar till sju hektar. Gruvmyndigheten har efter ändringen fortfarande prövningsrätt i fråga om arealen för ett guldvaskningsområde.

Regeringen föreslår också ändringar i giltighetstiden för guldvaskningstillstånd. I dag kan tillstånd beviljas för högst fyra år, och det är möjligt att ansöka om förlängning med tre år åt gången. Enligt förslaget ska giltighetstiden för det fortsatta tillståndet vara högst tio år. För närvarande begränsar lagstiftningen inte antalet fortsatta tillstånd, och det är meningen att bevara det rättsläget trots att tillståndens giltighetstid förlängs.

Dessutom ska bestämmelserna om det verkställighetsförordnande som avses i 169 § i gruvlagen utsträckas till att även gälla beslut om att bevilja guldvaskningstillstånd.

Det föreslås inte ändringar i bestämmelserna om att tillstånd förfaller, ändras eller återkallas och inte heller i bestämmelserna om samernas rättigheter.

Syftet med de föreslagna ändringarna. De föreslagna ändringarna syftar till en bättre koppling mellan guldvaskningstillståndets giltighetstid och guldvaskningsområdet för att åstadkomma en mer långsiktig guldvaskning och en mer förutsebar verksamhet. Dessutom vill man bidra till att den traditionella guldvaskningskulturen bevaras i Finland.

Miljöutskottets utlåtande. Utskottet instämmer med miljöutskottet i att myndighetssamarbetet och samordningen av tillsynen förbättras när cyklerna för olika tillstånd till utvinning inte längre är i otakt med varandra. Liksom miljöutskottet fäster ekonomiutskottet uppmärksamhet vid att

Betänkande EkUB 13/2016 rd

trycket på guldvaskning i andra områden kan öka när den maskinella guldvaskningen i Lemmenjoki upphör 2020. Då accentueras betydelsen av en tidsenlig och väl avvägd lagstiftning.

Konsekvenserna av ändringarna. Ekonomiutskottet anser att ändringarna möjliggör en effektivare guldvaskning bland annat för att guldvaskningsområdena kan utnyttjas bättre. De föreslagna ändringarna kommer sannolikt att minska den administrativa bördan av tillståndprocessen för både myndigheterna och de sökande utan att de intressen som skyddas genom processerna äventyras. Utskottet finner det önskvärt att de resurser som kan komma att frigöras när myndigheternas arbete minskar i första hand används för att avveckla anhopningen av ansökningar och senare för tillsyn över verksamheten och anvisningar till verksamhetsutövare.

Ekonomiutskottets samlade kommentarer. Vid utfrågningen i utskottet uttryckte en del av de sakkunniga oro över Säkerhets- och kemikalieverkets (Tukes) problematiska roll i gruvärendena: Tukes avgör ansökningar som gäller rättigheter och tillstånd enligt gruvlagen, för ett gruvregister och övervakar verksamheten genom rapportering enligt gruvlagen, uppgiftsfrågningar och inspektionsbesök och utifrån initiativ från de olika parterna. Det är en relativt ny roll för Tukes, menar utskottet, och det är därför för tidigt att ta ställning till om myndighetsfunktionerna har ordnats på ett ändamålsenligt sätt. Utskottet anser det i alla fall vara viktigt att följa läget.

Ekonomiutskottet fäster uppmärksamhet vid hur de föreslagna bestämmelserna påverkar storleken på den säkerhet som avses i 107 § i gruvlagen. Eftersom syftet med säkerheten är att ersätta efterbehandlingsåtgärder samt eventuell skada och olägenhet bör myndigheten när den överväger beloppet på säkerheten lägga vikt vid arealen för guldvaskningsområdet. Utskottet understryker att syftet med ändringen inte är att höja säkerhetens totalbelopp.

Enligt utskottets mening är de ändringar som föreslås i propositionen utifrån en helhetsbedömning en balanserad lösning som beaktar guldvaskningens, urfolkens och primärproduktionens intressen.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Ekonomiutskottets förslag till beslut:

Riksdagen godkänner lagförslaget i proposition RP 57/2016 rd utan ändringar.

Helsingfors 31.5.2016

I den avgörande behandlingen deltog

ordförande Kaj Turunen saf
vice ordförande Harri Jaskari saml
medlem Harry Harkimo saml
medlem Hannu Hoskonen cent
medlem Lauri Ihalainen sd

Betänkande EkUB 13/2016 rd

medlem Katri Kulmuni cent
medlem Rami Lehto saf
medlem Markus Lohi cent
medlem Martti Mölsä saf
medlem Arto Pirttilahti cent
medlem Kristiina Salonen sd
medlem Ville Skinnari sd
medlem Antero Vartia gröna.

Sekreterare var

utskottsråd Teija Miller.